

Gökbilim

Google Göğü Yere İndirdi

Artık gökyüzü gözlemleri yapabilmek için kentinizden uzak, zifiri karanlıkta, soğuktan titremenize gerek yok. Masaüstü bilgisayarınızla, hatta daha da keyif düşkününüzün rahat koltuğunuzda kucacağınız dizüstü ile gökyüzünü boydan boya katedebilirsiniz. Hem de amatör bir teleskopla ulaşabileceğiniz hedeflerin çok ötesindekileri, yeryüzündeki ve hatta uzaydaki teleskopların belirleyebildiği ayrıntılarla izleyebilirsiniz. Dünyadaki tüm gökyüzü meraklılarını sevindiren bu olanakları sağlayan, ünlü İnternet arama motoru Google'ın 22 Ağustos'ta kullanıma açtığı "Sky in Google Earth" adlı program. Programı çalıştırmak için, önce "Google Earth" (Google Yeryüzü) programının en yeni versiyonunu yüklemeniz gerekiyor. Daha sonra, ana sayfadaki "view" (izle) butonuna tıkladığınızda açılan menüdeki "Switch to Sky" seçeneğine tıklıyorsunuz. Burada karşınıza gelen menüden de tek tek hedefleri (örneğin yıldızların Eagle (Kartal) Bulutsusu içindeki dev toz bulutlarının uçlarında oluştuğunu gösteren muhteşem "Pillars of Creation" (Yaratılış Sütunları) görüntüsünü ya da kategorileri (Ör. Çarpışan Gökadalar) seçiyorsunuz. Seçtiğiniz hedef önce gerçek yıldız ve gökadaların görüntülerinden oluşan artalan üzerinde, içinde bulunduğu takımyıldızın çizimiyle birlikte karşınıza çıkıyor. Zoom yaparak hedefe yaklaştığınızdaysa takımyıldız çizimleri kayboluyor ve hedefin ayrıntıları belirmeye başlıyor. Google'ın, Hubble Uzay Teleskopu'nun yönetildiği Uzay Teleskopu Bilim Enstitüsü'yle ortaklaşa hazırladığı programa Avrupa Uzay Ajansı ESA da katkıda bulunmuş.

Program, Digitized Sky Survey (Sayısallaştırılmış Gökyüzü Taraması) ve Sloan Digital Sky Survey (Sloan Sayısal Gökyüzü Taraması) adlı, görünür ışık dalga boylarında yapılmış, yıllar süren geniş kapsamlı iki araştırmanın veritabanına dayanıyor. Bunlardan birincisi tüm gökyüzünün fotografik taraması özelliğini taşıyor ve yaklaşık 1 milyon cismi içeriyor. Sloan taramasıysa Göğün yaklaşık dördte birini kapsıyor ve çok daha soluk yüz milyonlarca cismi içeriyor. Programda Hubble Uzay Teleskopu'nun öyküsünü anlatan ve çektiği ayrıntılı görüntüleri kapsayan 125 fotoğraf da bulunuyor. Ayrıca "Sky in Google Earth" programına başka kişi ve kuruluşlar, ek katmanlar biçiminde bilgi paketçikleri ya da programlar ekleyebiliyorlar. Örneğin, California Teknoloji Enstitüsü (Caltech) araştırmacıları, geçici gökyüzü olaylarının gerçek zamanda izlenmesi için yazılmış bir program eklemişler. Program şimdilik Gama ışın patlamaları ve mikromerceklenme olaylarının

izlenmesiyle sınırlı; ama Caltech programcıları ileride başka ekler de planlıyorlar. Gama ışın patlamaları, Güneş'ten çok daha ağır yıldızların merkezlerinin çökerek karadelik oluşturmasıyla tetiklenen, evrendeki en şiddetli patlamalar. Mikromerceklenme ise, bir yıldızın gerideki başka bir yıldız önünden geçerek, kütleçekim alanıyla arkadaki yıldızın ışığını odaklayıp parlaklığını artırması. Bu yolla bazen arkadaki yıldızın çevresinde dolanan gezegenler bile belirlenebiliyor. Google'ın bu yeni hizmeti, amatörler kadar profesyonel gökbilimcilerce de heyecanla karşılanmış bulunuyor. Programın ayrıca etkili bir ders eğitim aracı olarak yaygın kullanım kazanacağı da düşünülüyor. Google Earth programının en yeni versiyonu, <http://earth.google.com> adresinden ücretsiz yüklenebiliyor. Caltech'in koyduğu ekiyse, <http://voevent.net.caltech.edu/google/VOEvent-Net.kmz> adresinden indirebilirsiniz.

Caltech Basın Açıklaması, 22 Ağustos 2007

